

Gdy masz w domu przedszkolaka

Okres przedszkolny w życiu dziecka to czas pomiędzy 3 a 6-7 rokiem życia. Mały człowiek jest w tym czasie ruchliwy, ciekawski ale też impulsywny, krzykliwy, zawsze gotowy do zaczepiania. Podstawową formą działania jest zabawa. W tym okresie znacznie zwiększa się sprawność fizyczna, wzbogaca słownik i formy wypowiedzi, rozwija się pamięć dowolna, samodzielność, następuje przejście od myślenia w działaniu do myślenia konkretno-wyobraźniowego. Pojawia się umiejętność podporządkowania swoich działań określone mu celowi, kształtują się uczucia przyjaźni, potrzeba uznania i współdziałania. Dzieci 5-6 letnie mają już poczucie obowiązku i odczuwają wstyd i zmartwienie, gdy nie wywiązują się należycie ze swoich obowiązków. Z drugiej strony dzieci do 7 roku życia bezkrytycznie odnoszą się do swoich możliwości. Często są zazdrosne – o uczucia bliskich osób, o inne dziecko bardziej wyróżnione, o zabawki. Rozwijająca się wyobraźnia ma udział w występowaniu zachowań, w którym elementem dominującym jest strach (lęki, zakłopotanie, nieśmiałość). Dzieci kierują się tzw. realizmem moralnym: oceniają zachowanie pod kątem zgodności z regułą, nie biorąc pod uwagę warunków, okoliczności, motywów. Dla nich brzydsze kłamstwo to takie, którego treść bardziej odbiega od rzeczywistości (np. stwierdzenie, że mam w domu dinozaura jest gorsze od tego, że mam w domu kota, gdy go nie mam). Przedszkolak ma naturalną potrzebę poszerzania granic, zaczyna zauważać swoją odrębność, która jednocześnie go fascynuje i przeraża. Dodając do tego fakt, że dziecko jest doskonałym obserwatorem, uczy się przez naśladownictwo a dorośli są dla niego autorytetem i wzorem zachowania wiemy już dlaczego tak ważne jest postępowanie rodziców.

Wiedza jak dziecko funkcjonuje w tym okresie ułatwia bycie dobrym rodzicem i znacznie zmniejsza niepożądane zachowania własnej pociechy.

- **Wymagasz określonego zachowania od dziecka? Bądź dla niego wzorem w tym zakresie.**
- Dziecko może być marudne albo złościć się, gdy ma nadmiar bodźców (nadmiar wrażeń, zmęczenie, zmiany rytmu dnia) albo gdy się nudzi. W razie potrzeby ograniczaj nadmiar bodźców, opracuj stały, ale dość elastyczny plan dnia. Z drugiej strony stwarzaj wiele okazji do ciekawej zabawy. Dawaj mu maksimum swojej uwagi i zaangażowania.
- Pamiętaj, że eksperymentowanie to sposób na rozwój. Jeżeli dziecko nie robi sobie ani innym krzywdy pozwól mu sprawdzić jak działa np. taśma klejąca albo jak jest zbudowana zabawka.

- Za bezpieczeństwo dziecka odpowiada rodzic. Zadbaj o bezpieczne otoczenie. Gdy wpadnie w złość, nie zostawiaj go samego, kontroluj jego zachowanie by nie zrobiło sobie krzywdy. 3-4-latki często mają ataki złości – czasem warto po prostu przeczekać, można też mocno przytulić i poczekać aż dziecko się uspokoi, przekierować uwagę na coś innego, pofantazjować (co by było gdybyśmy mieli...).
- **Ustal bezdyskusyjne granice** – nigdy nie pozwalaj na przemoc: 2-3-latka bez tłumaczenia i dyskusji zabierasz z placu zabaw, przenosisz do innego pokoju; starsze dziecko powinno mieć już podane zasady i konsekwencje ich nieprzestrzegania a twoją rolą jest stanowcza ich realizacja. Stosuj metodę „zdarłej płyty” – ciągle powtarzaj na jakim zachowaniu ci zależy albo, że danego zachowania nie tolerujesz. Ale pamiętaj: nigdy nie mów dziecku, że je nie kochasz albo nie lubisz, gdy źle się zachowuje; mów, że je kochasz, ale chcesz, by tak nie robiło.
- **Dzieci ciągle są karczone a dostają za mało informacji z czego rodzice są zadowoleni. Dlatego, gdy tylko znajdziesz okazję, chwal dziecko.**
Pochwal nawet najmniejszą poprawę w zachowaniu – to wskaże dziecku kierunek zmian na jakich zależy rodzicowi i zmotywuje go do dalszej poprawy. Chwal szczerze, ekspresyjnie, bo twoje zadowolenie jest dla dziecka najlepszą nagrodą.

opracowała: Barbara Dac

Do poczytania:

- "Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały - jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły" Adele Faber, Elanie Mazlish
- „O wychowaniu przedszkolaka” Beata Nadolna
- „Rozwój psychiczny dziecka od 0 do 10 lat. Poradnik dla rodziców, psychologów i lekarzy” Bates Ames Louise, F. L. Ilg, Sidney M. Baker
- „Wychowaj szczęśliwe dziecko. Praktyczne porady dla rodziców” Glenda Weil, Doro Marden